

ת"פ 26792/04 - מדינת ישראל נגד שלמה קסוס

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 26792-04 מדינת ישראל נ' קסוס
בפני כבוד השופט דניאל פיש
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד מפרקליות מחוז חיפה - פלייל
מאשימה נגד הנ羞
שלמה קסוס ע"י ב"כ עו"ד יאור נדשי נאשם

גזר דין

1. הנאשם, שלמה קסוס, הודה לאחר ניהול חלקי של שלב הבדיקה בбиוץ עבריות של אחזקת סם מסוכן שלא לצורך עצמית לפי סעיף 7(א)+(ג) רישה לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] + סעיף 29 לפקודת העונשין ואחזקת סם מסוכן שלא לצורך עצמית לפי סעיף 7(א)+(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים.
2. על פי האמור בכתב האישום המתוקן, ביום 15.5.15 שכר הנאשם וילה בבניינה (יצוין שבאותה תקופה הוא החזיק בשכירות בדירה אחרת באור עקיבא). ביום 29.3.16 הנאשם החזיק ביחיד עם אחר בוילה סמים מסוכנים כדלקמן:
3. 143 שתלי צמח קנibus במשקל כולל 60.32 קילוגרם נטו כאשר הצמחים הוחזקו בעציים ואדרניות בשלושה חדרים נפרדים; קוקאין במשקל כולל 209.88 גרם נטו, בשלוש שקיות נפרדות עטופות יחד; קוקאין בשקיות נילון פתוחה במשקל כולל 2.0476 גרם נטו - לשימוש עצמי; וכן החזיק הנאשם בדירה באור עקיבא בניר מקופל קוקאין במשקל של 0.1224 גרם נטו לשימוש עצמי. כמו כן החזיק ברכבה קוקאין במשקל של 0.6721 גרם נטו.
4. במעשהיו, החזיק הנאשם סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 209.88 גרם נטו שלא לצורך עצמית, סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 2.8421 גרם נטו לשימוש עצמי וسم מסוכן מסוג קנibus במשקל כולל של 60.32 גרם נטו שלא לצורך העצמית.

טייעוני המדינה לעניין העונש

5. המדינה צינה שאין לנאשם הרשות קודמות והוא היה עצור בין התאריכים 29.3.16 עד 15.6.16. המדינה צינה כי העונש המרבי בגין עבריות סמים שלא לצורך עצמית עומד על 20 שנות מאסר. המדינה טענה שיש להשיט על הנאשם עונש של מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס כספי וחילופ

כספי מזומנים בסך 26,200 ל"נ לטובת קרן החילוט. הودגשה חומרת עבירות הסמים ונזקיהם והפגיעה הקשה של הסמים במעגלי החברה הנרכבים. עוד הודגש הקושי בגלוי עבירות סמים והצורך להטיל עונשים מהותיים בשל כך (ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' גולן שמאן; ע"פ 7070/03 עליאן זnid נ' מדינת ישראל). באשר לקביעת מתחם הענישה נתען שהערך החברתי שנפגע הוא החובה להגן על בריאותו ושלומו הפיזי והנפשי של הציבור כמו גם על רכשו. המדינה ביקשה לקחת בחשבון לחומרה את הנסיבות הבאות:

הכמות הגדולה של סם הkokain וסם הקניבוס שנטפסו. העובדה שהנאשם החזיק 2 סוגים מסוכנים בכמותות מסחריות. נתען שעל אף שהנאשם הואשם בהחזקת סם שלא לצורך עצמאי ולא בסחר העונש המירבי לשתי עבירות זהה. לעניין אחזקה שתילי הקניבוס, אמן לא יוכסה לנאשם עבירה של גידול וייצור סמים, אולם נתען שיש לראות באופן אחזקת הסמים נסיבה נוספת לחומרה, שהרי הנאשם החזיק למעשה משטלתו של הסמים.

באשר למידניות הענישה צוינו המקרים הבאים:

בע"פ 8820/14 זהר שחר נ' מדינת ישראל הורשע המערער על פי הודהתו באחזקת חשיש במשקל כולל של 3.74 גרם ו Kokain במשקל כולל של 112 גרם. בית המשפט העליון קבע שרמת הענישה צריכה לנوع בין 3-5 שנות מאסר ונגזרו על המערער 3 שנות מאסר.

בע"פ 1313/14 ג'אל בהטיי נ' מדינת ישראל (9.6.2015) המערער הורשע באחזקת Kokain במשקל 50 גרם והושטו עליו 42 חודשים מאסר בפועל. הערעור נדחה.

בע"פ 2173/16 הישאם אבו צעלאק נ' מדינת ישראל (3.11.16) הורשע המערער על פי הודהתו בביצוע עבירה של סחר בסם מסוכן כאשר מכיר לסוכן משטרתי 50 גרם Kokain ונידון ל- 48 חודשים מאסר בפועל.

בע"פ 5374/12 שלמה אברג'יל נ' מדינת ישראל (9.1.13) הורשע המערער על פי הודהתו באחזקת Kokain במשקל 43 גרם ונידון ל- 36 חודשים מאסר בפועל. ערعرو על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 810/11 רועי שודבורגרקר נ' מדינת ישראל (19.5.11) נדחה ערعرو של נאשם שנידון ל- 36 חודשים מאסר בפועל לאחר שהורשע על פי הודהתו באחזקת הרואין במשקל 59 גרם.

בע"פ 1932/15 פיליפ בן סעדון נ' מדינת ישראל (17.4.16) הורשע המערער על פי הודהתו באחזקת 20 גרם Kokain, 446 כדורי אקסטזי ו- 400 גרם חשיש. הערכתה הדינונית גירה עליו 42 חודשים מאסר בפועל. ערعرو בבית המשפט העליון על חומרת העונש ונקבע שרמת הענישה שנקבעה בפסק דין בגין עבירות כגן דא נעה בין 3-5 שנות מאסר.

בע"פ 5337/09 מאריך בן דוד נ' מדינת ישראל (25.12.06) נדחה ערعرو של המערער שהורשע באחזקת Kokain במשקל של 377 גרם ונגזרו עליו 5 שנות מאסר.

באשר לרמות הענישה בגין אחזקת שתילי קניבוס צוינו המקרים הבאים בהם נגזרו בין 8-36 חודשים מאסר: רע"פ 1787/15 אדית עמר נ' מדינת ישראל (24.3.15); רע"פ 7005/14 יעידן דגן נ' מדינת ישראל (30.11.14); עפ"ג 46572-03-15 מדינת ישראל נ' חנן זרובסקי (1.6.15); ע"פ 8988/16 אשר בן סימון נ' מדינת ישראל (1.3.17); במקורה האחרון שהוא הדומה ביותר ל מקרה דין הקים

הנאשם מעבדת גידול ונפתחו בה 282 שתילים במשקל כולל של 87 קילוגרם. הוא הורשע בגידול אספקה, וגנית חשמל ונקבע מתחם ענישה שבין 24-48 חודשים מסר בפועל והוטלו עליו 3 שנות מאסר בפועל וקנס בסך 40 אלף ל"י.

המדינה טענה כי במקורה דן בצריף המצטבר של רמות הענישה לשני סוגי הסמים ובדגש על הנסיבות הגדולות של כל אחד מהם, מתחם הענישה נמצא בין 4-6 שנים מסר בפועל. באשר להטלת העונש בתוך המתחם צוינו השיקולים של הרתעת הרבים ועיטוי ההודאה שניתנה בשלב מאוחר יחסית בהליך. כמו כן, נטען שעלה מתוך התסקיר שהנאשם מכור להימורים מזהה שנים ארוכות וועשה גם שימוש במסים לצריכה עצמית. צוין שהוא יצר קשרים עם גורמי שלויים וגורמים עבריינים. צוין שהתקיר העלה אי בהירות באשר ליכולתו של הנאשם לשתף פעולה עם גורמי טיפול לאורך זמן. המדינה ביקשה שלא לקבל את המלצה שירות המבחן ונטען שהשיקול העיקרי על פי הפסיכיקה אינו שיקומו של העבריין אלא הצורך המובהק בזמן עונש מרתייע (רע"פ 3446/07 מחמוד מכאוויי נ' מדינת ישראל) המדינה הבירה שהיא מבקשת שיטול קנס כבד לצד העונשים האחרים וכי הנאשם יוכרז כסוחר סמים. בדיון טען ב"כ המדינה שمدובר באדם הסובל מהתמכרות ארוכת שנים להימורים שלא הצליח עד כה להגמל למטרות ניסיונות שנעשו. נטען כי באשר לאפיק שיקומי כתחליף לענישה חשוב ביותר המנע ומתיביציה לטיפול. נטען כי במקורה דן המנע היחיד היה האפשרות להמשיך להימנע מהמשך המעצר ובטעית בנשיאה בעונש. נטען עוד לא ברור מדוע הפסיק הטיפול בקהילה ושהדבר מטייל ספק ביכולתו של הנאשם להתמיד בהליך שיקומי. נטען עוד שירות המבחן לא סייק תשובה ברורה באשר לסיכויי הנאשם להשתקם.

טיפולים מטעם הנאשם

הסניגור תיאר היכרותו עם הנאשם וכי הנאשם תיאר בפניו שנקלע למצב קשה נוכח חובות בשוק האפור ואיומים עליו ועל משפחתו שבעקבות כך הוא נאלץ לעבור את העבירות שבכתב האישום. הסניגור המשיך ותיאר את תהליך השיקום שהחל עוד בשלב המעצר במסגרת ההחלטה ביום 9.6.16. תואר שהנאשם נקלט בקהילה 'הדרך', עבר מספר שלבים של טיפול, שלו בקשהים כאשר לאחר 6 חודשים הוא הושהה מהקהילה על מנת שישיקול את דרכו. לאחר מכן הוא חוזר בקהילה אך לא הצליח להשתלב מחדש בטיפול ונשלח למעצר בבית אחים. לאחר מכן נקבע מתווה טיפול במרכז יום שנמשך עד היום. נטען שהנאשם הביע מוטיבציה גבוהה לעורך שינוי באורחות חייו ולוחת אחראיות על מעשיו. נטען שעולה באופן ברור שה坦גגוות הפסולה של הנאשם מונעת על ידי בעית ההתכרכות להימורים. נטען שמשפחתו של הנאשם מגוista לסייע לו ושיקומו עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי הרחב. נטען שהנאשם עבר דרך משמעותית מאז שוחרר ממעצרו ועד היום וכי יש להמשיך בנתיב זה.

באשר לשיקולים של שיקום על פני ענישה, הוזכר ע"פ 1399/91 חוני ליבוביץ נ' מדינת ישראל (24.1.93) ודוח ועדת דורנر ונטען שנקבע שם שעוני שיושם מאסר חמורים אינם גורמים להרתעה ואף מעלים את הסיכוי שהעבריין ישוב לביצוע עבודות לאחר שחרורו. נטען שהועודה מצאה שיקום מחוץ לכלא זול ויעיל בהרבה מהחזקת אדם בכלל. הסניגור ذיכר בנוסף את סעיף 40ד'(א) לחוק העונשין, המאפשר לסתות מתחם הענישה בשל סיכון שיקום. הסניגור טען שהמקורה הנוכחי נופל בוגדר המקרים בהם יש להעדיף שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה לאור גילו המבוגר (נכתר בטעות צעירות)

של הנאשם, העדר עבר פלילי, התיקון המשמעותי בכתב האישום והמלצת שירות המבחן. נטען שקיים סיכוי של ממש לשיקום הנאשם וшиб להעידיף את המלצה לשירות המבחן כגוף מחייב המיעוץ לבית המשפט.

עוד צוין כי התרברו עוד מספר נתונים במהלך ההליך שמחזקות את עמדת הנאשם: שתשלומים עבור השכרת הוילה נעשו באמצעות שיקום השיעירים לאדם אחר הקשור לעבריים, נטען שלא בצדו הנאשם לא הואשם בעבירות של גידול, ייצור והכנת סמים מסוכנים כפי שמקובל בתיקי הקמת מעבדות, נטען שה הנאשם הודה באישום זה עוד בשלב מוקדם של ניהול ההליך ויכול להודות רק כשתוון כתב האישום וצווין בו המעורבות של الآخر בהשכרת הוילה. כך נטען שה הנאשם זכאי להינות מהקלה בעונשו כמו שהודה בכתב האישום.

באשר למתחם הענישה טען הסגנור שהוא מודע לכך שהעונש המקובל בעבירות סמים הינו מאסר בפועל אך חוזר וטען כי במקרה דנן צריכים לגבור שיקולי שיקום ובמקרה זה באמצעות פקודת המבחן (ע"פ 37872-14 א/or בן חיים נ' מדינת ישראל). נטען כי במקרה דנן אין להטיל עונש שיזירד לטמיון הליך השיקום בו החל כבר הנאשם. על כן ביקש הסגנור לקבל את המלצה לשירות המבחן.

בדיוון הדגש הסגנור שחוורתה העבירה אינה מהווה מחסום בפני נקיטתה במהלך שיקום וטען שלראונה מזה שנים רבות קיימים סיכוי אמיתי שה הנאשם ישתקם. נטען שמשפחתו מגויסת לסייע לו. באשר לפוליטתו מקהילת 'הדרך' נטען כי יש לזקוף לזכותו את העובדה שstrand שם חצי שנה ושהנמצאה מאז מסגרת חלופית מתאימה.

דברי הנאשם

.7. הנאשם הודה ששנים רבות הוא סובל מבעיית הימורים ומשער השנהים לא היה לו רצון של שינוי של ממש בגיןוד לעמדתו היום. הוא טוען שהשניה במעטץ חמושים היווותה עבورو גורם מרתקיע ומציב גבולות. באשר לטיפול בקהילה 'הדרך' טוען הנאשם שהעובדת שהוא מכור להימורים ולא לסמים גרם לקשיים מסוימים באופן הטיפול בו בקהילה, אך למורות זאת התקדם רבות שם. הנאשם טוען שהוא בשל לשינוי מהותי בחים, שהוא רוכש כלים להתמודד עימם וטען שב שהוא לוקח אחריות על מה שהוא עשה. משומם מה, בסוף דבריו הוא ראה לנכון לבקר פגמים שהוא לטעמו בכתב האישום.

تسקירי שירות המבחן

.8. בעניינו של הנאשם ניתנו מספר תסקירים.
בתסקיר מיום 23.4.17 - תואר הרקע האישי של הנאשם: כי הוא בעל השכלה תיכונית ותואר ראשון להנדסאות חשמל והוא שירות צבאי מלא ולאחר מכן השתלב במעגל התעסוקה.

משער שנים רבות הוא עבד בתפקיד של חשמלאי ואיש אחזקה. הוא היה נשוי והתגרש ויש לו 2 ילדים הנמצאים במשמרות האם. ביום הוא מנוהל קשר זוגי יציב. משפחת מוצאו גורמתיבית וה הנאשם היחיד שהסתבר בפלילים. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את התמכרותו להימורים במשך השנים. במסגרת התסקיר תוארה העברתו לקהילה 'הדרך' ביוני 2016 ושהייתו שם בדצמבר 2016 אז הפסיק הטיפול על רקע הפרעת כללי המסדר בקהילה. תואר שמחודש ינואר הנאשם הופנה לטיפול בתמכרוויות בחדרה כתוכנית חלופית והשתלב שם בהצלחה והמשיך בטיפול שם. באותו תסקיר הומלץ על דוחית סיום ההליך ב- 3 חודשים. בהחלטה מיום 10.5.17 התקבלה המלצה באופן חלק

והדיון נדחה לעוד תקופה של חודשים והוגש תסקיר משלים ביום 29.6.17.

בתסקיר המשלים תואר כי בדוחו אחרון שהתקבל מהעו"ס מהיחידה לטיפול בהתמכרוויות בחרה מסוף יוני 2017 עולה שהנאשם שולב בהצלחה במסגרת טיפולים במשך 3 ימים בשבוע והוא משתף פעולה עם המתווה הטיפולי באופן מלא. הוא צפוי לסיים את הטיפול בחודש ינואר 2018 שלאחורי יישיר בהליך טיפול. צוין שיתכן שמועד סיום הטיפול יוקדם, בכפוף להתקדמות הנאשם בהליך. באשר לפליטתו מהמסגרת הקודמת צוין שהנאשם התקשה לשתף פעולה עם התוכנית הטיפולית. צוין כי עליה חשש להעדר שינוי של ממש בדפוסי חשבתו והתנהגותו וחוסר כנות הטיפול עקב קשיין להכיר בעומקיה של בעיית ההתמכרוויות.

בشكلול כל הנמנימים המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם ב מבחן במשך 18 חודשים בהם ימשיך בתהליך הטיפולים במרכז היום למקביל להליך הטיפולי שהוא עובר במרכז להתמכרוויות בחרה, הכל תחת פיקוח שירות המבחן. צוין כי במידה ותחול נסיגה בתפקודו או שיתופי הפעולה מצידו, שירות המבחן יפעיל לקיום דין חדש בעניינו.

כמו כן המליץ שירות המבחן שיטול עונש מאסר על תנאי. שירות המבחן לא המליץ על הטלת עונש קונקרטי, לרבות בדרך של עבירות שירות על מנת לא להביא לנשירתו במסגרת מרכז היום.

דין

9. הערכים המוגנים שנפגעו הם ההגנה על הציבור מפני נגע הסמים ובעקיפין ההגנה על בריאות הציבור והרכוש. מדובר בעבירות חמורות שמתחייב הענישה בגין עמד על תקופה של 3-5 שנים מאסר בפועל, כפי שעולה ממדיניות הענישה בפסק הדין שאוזכרו לעיל.זיכרון מבין העבירות, החמורה ביותר הינה החזקת כמות של מעל 200 גרם קווקאיין ואליה מצטרפת החזקת כמות גדולה של סם (צמחים) מסווג כנובס. אמנם מדובר בעבירה החזקה בלבד ברם אין ספק שמעשי הנאשם היו חלק ממערך הנחוץ לצורכי סחר בלתי חוקי בסמים. בנסיבות אין ספק כי מדובר בעבירות המהוות איורע מאוחד. למעשה, הסניגור לא חלק על מתחם הענישה, אלא טען כי יש להעדיף שיקולו שיקום על פני שיקולי ענישה במקרה הקונקרטי.

10. על פי סעיף 40ד. לחוק העונשין, במידה שנמצא שנאים השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתתקם, ניתן לחרוג ממתחם הענישה ההולם ולהעדיין את שיקומו. במקרה דנן ניתנה לנאים הזדמנות לנוקוט הליך שיקומי במהלך ניהולו כאשר בעקבות החלטה שנינתנה ביום 9.6.16 במסגרת קהילת 'הדרך'. המעצר הוחלט להעבירו לטיפול אינטנסיבי בעקבית ההתמכרוויות להימורים במסגרת קהילת 'הדרך'. הנאשם שהה בקהילה משך מספר חודשים ואולם, ביום 18.12.16 הוחלט על הפסקת הטיפול בו בקהילה לאלטרו על רקע קשייו להתגיים לטיפול, התנהלות גרגסיבית והפרת כללי המסדרת על ידו. בהמשך נמצא טיפול חלופי והוא השתלב בו. בתסקיר המשלים צוין שהטיפול בקהילה נפסק טרם השלמתו וצוין בין היתר שהנסיבות לכך היו קשיים מצידו "לשתח פועלה עם התוכנית הטיפולית ופער בין הצהרותיו בין גורמי הטיפול לבין התנהגותו שעשוי להעיד על העדר שינוי של ממש בדפוסי חשבותו והתנהגותו וכן גם חוסר כנות הטיפול וכן עקב קשייו בעקבית ההתמכרוויות". הטיפול החלופי הינו במרכז ים ומתקיים רק במשך 3 ימים בשבוע והוא פחות אינטנסיבי בהרבה מאשר החלופה הראשונית.

11. מהתיאור שספק על ידי שירות המבחן, ההסבירים שניתנו על ידי הסניגור והסבירים נוספים שניתנו על ידי הנאשם עצמו לא שוכנעתי שהנאשם מגויס באופן מלא לטיפול. נראה שהוא לא הצליח לגייס את הכוחות הדרושים כדי לעמוד בתנאים של קהילת הדרכן ואני נוטן אמון בכך שצליח בחילופה הנוספת ולא מצאתי נימוקים בתסקירות המשלים המובילים למסקנה אחרת. לדעתי עיקר המוטיבציה של הנאשם להמשיך בטיפול נובע לא משינוי פנימי אלא מרצון להמנע מתוקפת מאסר שמעוותית. יוער כי גם בעבר, לפני מספר שנים, ניסה הנאשם לטפל בהתמכרותו אך הניסיון לא הצליח.

עוד יוער כי בדבריו בפני בית המשפט ראה הנאשם, משום מה, לנכון להטיח מיזמתו דברי ביקורת בונגע לאיכות כתוב האישום, למרות שהוא כבר הודה. מצטערת בפני תמונה של אדם שלמרות התגיסות משפחתו - כל אחיו ואחיותיו תומכים בו וחלק ניכר מהם הופיעו בדיון האחרון שהתקיים בבית המשפט - ולמרות הזדמנות החירה שניתנה על ידי בית המשפט שדן בהלכי המעצר, אין הוא הצליח לגייס את הכוחות הדרושים כדי להתמודד עם ההתמכרותו. התרשםתי כי הוא רואה את עצמו כקרבן של ההתמכרותו ואיןו מקבל אחריות אמיתית על מעשיו.

מסקנתי מהדברים שנאמרו בדיון, בתסקירות המשלים, הינה כי אין הנאשם נכנס בוגדר תנאי הסוף שבסעיף 40ד' לחוק העונשין. אך, אין מקום במקרה זה להעדייף שיקולי שיקום על פני שיקולי עונשה.

12. באשר לעבירות עצמן, ברור שקדם תכנון לבצע העבירות. חלקו של הנאשם לא היה בלבד וצווין בכתב האישום שאדם אחר עמד מאחורי המעשים שבוצעו. עם זאת, הנאשם מילא תפקיד חיוני בהחזקת הסמים וספק אם ניתן היה לבצע את העבירה בלבד. אך הוא היה חוליה חיונית ביצוע העבירות. כיצד, עבירות סמיים מביאות נזק גדול לחברה. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות היו פסולות, גם אם נבעו באופן עקייף מהתמכרותו להימורים. הנאשם ידע את שעשה והוא ער גם לפסול במעשהיו.

13. הנאשם אמין הודה בעבירות שבכתב האישום המתוקן ואולם דבר זה איירע בשלב מאוחר מאד של ההליך, לאחר שנשמעו מרבית עדיו הتبיעה. בנסיבות, אין מקום לזקוף לנԱם חסכו במשאבי שיפוט.

14. מכל האמור הגעתו למסקנה כי יש להטיל על הנאשם עונשים כדלקמן:

42 חודשים מאסר בפועל בגין עבירות ימי מעצר מיום 29.3.16 עד 15.6.16. הנאשם יתיצב למאסרו בבית מעצר קישון עד ליום 20.9.17 בשעה 10:00, או על פי החלט שב"ס, כשברטותו תעוזת זהות או דרכון. על הנידון לאמת את הכנסה למאסר, כולל אפשרות למון מוקדם, עם ענף אבחון ומון של שב"ס, טלפון 08-9787336, 08-9787377. התנאים המגבילים החלם על הנאשם ימשכו לחול עד למועד זה.

9 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו כאשר התנאי יופעל במידה והנאשם עובר עבירות

סכום מסוג פשע.

קנייס בסך 10,000 ₪ ל תשלום עד ליום 31.12.17

הסכום בסך 22,600 ש"ח יחולט.

הנאשם מוכרז כסוחר סמים.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח אב תשע"ז, 20 אוגוסט 2017, בנסיבות הצדדים.